

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)
 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 912 ถนนพหลโยธิน แขวงคลองจั่น
 เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
 โทร 0-2378-8300-20 โทรสาร 0-2378-8321
 อีเมล : codi@codi.or.th
 โฮมเพจ : www.codi.or.th

Community Organizations Development
 Institute (Public Organization)
 Ministry of Social Development and Human Security
 912 Nawamintr Road, Klong Chan,
 Bangkapi, Bangkok 10240
 Tel. 0-2378-8300-20 Fax. 0-2378-8321
 E-mail: codi@codi.or.th
 Homepage : www.codi.or.th

สำนักงาน ก.พ.ร.
 รับที่ 02101
 วันที่ 21 ก.พ. 2554
 เวลา

ที่ พม ๕๓๑๐/๑๙๔

๑๗) กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอหาหรือหลักเกณฑ์การจำหน่ายทรัพย์สินและลูกหนี้จากบัญชีเป็นสูญขององค์การมหาชน

เรียน เลขาธิการ ก.พ.ร.

- อ้างถึง
๑. หนังสือสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ที่ พม ๕๓๑๐/๐๔๐๒ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓
 ๒. หนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๗.๒/๕๑๖ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๓
 ๓. หนังสือสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ที่ พม ๕๓๑๐/๘๔๔ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๓

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. รายงานการประชุมพิจารณาเรียงระเบียบสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ว่าด้วย การจำหน่ายทรัพย์สินและลูกหนี้จากบัญชีเป็นสูญ พ.ศ. เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๓
 ๒. สำเนาฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๘๖ (พ.ศ. ๒๕๓๔) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้
 ๓. สำเนาระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย การตัดจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๖
 ๔. สำเนาข้อบังคับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ฉบับที่ ๓๔ ว่าด้วยการจำหน่ายทรัพย์สินและลูกหนี้ออกจากบัญชี
 ๕. สำเนาข้อบังคับธนาคารอาคารสงเคราะห์ ฉบับที่ ๖๓ ว่าด้วย การจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ พ.ศ. ๒๕๔๖
 ๖. สำเนาข้อบังคับการเคหะแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗ ว่าด้วย การจำหน่ายทรัพย์สินและลูกหนี้จากบัญชีเป็นสูญ
 ๗. สำเนาหนังสือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่ ตม ๐๐๒๗/๑๔๕๗ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒
 ๘. หลักเกณฑ์การจำหน่ายทรัพย์สินและลูกหนี้จากบัญชีเป็นสูญของ พอช. (ฉบับเสนอคณะรัฐมนตรี)

ตามหนังสือที่อ้างถึง สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) หรือ พอช. ได้ขอความ
 อนุเคราะห์สำนักงาน ก.พ.ร. ส่งผู้เชี่ยวชาญเรื่องหลักเกณฑ์การจำหน่ายทรัพย์สินและลูกหนี้จากบัญชีเป็น
 สูญขององค์การมหาชนเพื่อให้คำแนะนำในการร่างระเบียบสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)
 ว่าด้วย การจำหน่ายทรัพย์สินและลูกหนี้จากบัญชีเป็นสูญ พ.ศ. ซึ่งสำนักงาน ก.พ.ร. ได้มอบหมายให้
 นางสาวสุนทรี สุภาสงวน ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการพัฒนาระบบราชการ ภารกิจการพัฒนา
 องค์กรมหาชนและหน่วยงานของรัฐรูปแบบอื่นที่มีใช้ส่วนราชการ เป็นผู้แทนสำนักงาน ก.พ.ร. ความ
 ละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

/ พอช.

พอช. และผู้แทนสำนักงาน ก.พ.ร. ได้ร่วมประชุมเพื่อพิจารณาร่างระเบียบสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ว่าด้วย การจำหน่ายทรัพย์สินและลูกหนี้จากบัญชีเป็นสูญ พ.ศ. เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๓ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) ซึ่งในการประชุมดังกล่าวได้มีการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจำหน่ายทรัพย์สินและลูกหนี้จากบัญชีเป็นสูญขององค์การมหาชนและรายละเอียดร่างระเบียบฯ หลายประเด็น อย่างไรก็ตามที่ประชุมมีความเห็นว่าเพื่อให้ประเด็นปัญหาต่างๆ ที่พิจารณามีความชัดเจนและเป็นที่ยุติ ควรหรือมายังสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อพิจารณาต่อไป ดังนั้น เพื่อให้มีความชัดเจนในประเด็นต่างๆ พอช. จึงขอความอนุเคราะห์สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาให้ความเห็นในประเด็น ดังต่อไปนี้

๑. การกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการจำหน่ายหนี้เนื่องจากบัญชีเป็นสูญ (ตามหลักเกณฑ์การจำหน่ายหนี้สูญของ ก.พ.ร. ข้อ ๑ และข้อ ๗) มีประเด็นหรือดังนี้

๑.๑ หลักเกณฑ์ ก.พ.ร. ข้อ ๑ กำหนดว่า “ผู้ดูแลลูกหนี้ได้ติดตามทวงถามอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่วันครบกำหนดชำระหรือดำเนินการทางกฎหมายในการติดตามทวงถามหนี้จนถึงที่สุดแล้วว่าไม่สามารถเรียกเก็บหนี้ดังกล่าวได้”

ประเด็นหรือ คือ หนี้ที่จำหน่ายออกจากบัญชีเป็นสูญตามหลักเกณฑ์ ก.พ.ร. ข้อ ๑ นั้น กำหนดรายละเอียดไว้ ๒ กรณี คือ กรณีแรกต้องเป็นหนี้ซึ่งดูแลลูกหนี้ได้ติดตามทวงถามอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่วันครบกำหนดชำระ หรือกรณีที่สองต้องมีการดำเนินการทางกฎหมายในการติดตามทวงถามหนี้จนถึงที่สุดแล้วไม่สามารถเรียกเก็บหนี้ดังกล่าวได้

เนื่องจากหลักเกณฑ์ ก.พ.ร. ข้อ ๑ ใช้คำว่า “หรือ” หมายความว่า หนี้ที่จะจำหน่ายได้นั้น พอช. จะต้องปฏิบัติตามกรณีใดกรณีหนึ่งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใช้หรือไม่ กล่าวคือ หากผู้ดูแลลูกหนี้ได้ติดตามทวงถามอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่วันครบกำหนดชำระก็สามารถจำหน่ายหนี้ออกจากบัญชีเป็นสูญได้ หรือมีการดำเนินการทางกฎหมายในการติดตามทวงถามหนี้โดยการฟ้องคดีจนถึงที่สุดแล้วไม่สามารถเรียกเก็บหนี้ดังกล่าว ก็สามารถจำหน่ายหนี้เนื่องจากบัญชีเป็นสูญได้

๑.๒ หลักเกณฑ์ ก.พ.ร. ข้อ ๗ กำหนดว่า “ให้คงความรับผิดชอบทางหนี้ของลูกหนี้และองค์การมหาชนต้องดำเนินการฟ้องร้องจนกว่าคดีถึงที่สุด รวมทั้งให้คงรายการของทรัพย์สินที่มีมูลค่าเป็นสูญไว้ในบัญชีทรัพย์สินขององค์การมหาชนจนกว่าจะมีการอนุมัติให้จำหน่ายออกจากบัญชี”

ประเด็นหรือ คือ เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์การจำหน่ายหนี้สูญตามหลักเกณฑ์ของ ก.พ.ร. ในประเด็นที่ ๑.๑ ซึ่งเป็นเรื่องการจำหน่ายหนี้เนื่องจากบัญชีเป็นสูญ หากข้อหรือข้อ ๑.๑ พอช. สามารถเลือกปฏิบัติตามกรณีใดกรณีหนึ่งได้ ความในหลักเกณฑ์ ก.พ.ร. ข้อ ๗ พอช. ต้องฟ้องร้องลูกหนี้ทุกรายจนกว่าคดีจะถึงที่สุดจะขัดกับหลักเกณฑ์ ก.พ.ร. ในข้อ ๑.๑ หรือไม่

๑.๓ สืบเนื่องจากประเด็นที่ ๑.๒ หาก พอช. จะต้องดำเนินการฟ้องร้องลูกหนี้ทุกรายจนถึงที่สุด ถ้าในกรณีที่มูลค่าหนี้หนี้ไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี เนื่องจากยอดหนี้ที่ค่าแต่เสียค่าใช้จ่ายมาก ไม่คุ้มกับหนี้ที่จะได้รับชำระ ควรจะดำเนินการอย่างไร ซึ่งกรณีดังกล่าว พอช. ขอเรียนว่าตามที่ได้ศึกษามานั้น หลักเกณฑ์ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๘๖ (พ.ศ. ๒๕๓๔) ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย การตัดจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๖ และข้อบังคับว่าด้วยการจำหน่ายทรัพย์สินและลูกหนี้ออกจากบัญชีของธนาคารหรือหน่วยงานอื่น เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ การเคหะแห่งชาติ เป็นต้น (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒-๖) ได้กำหนดยอดหนี้ที่เห็นว่าหากดำเนินการฟ้องร้องแล้วไม่คุ้มค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ (ตามเงื่อนไขรายละเอียดที่แต่ละหน่วยงานกำหนด) ไว้ที่จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท แต่หลักเกณฑ์ ก.พ.ร. มิได้กำหนดไว้ คณะกรรมการ พอช. จะสามารถกำหนดยอดหนี้ที่จะตัดบัญชีไว้ได้หรือไม่

๒. การตรวจสอบหนี้ก่อนจำหน่ายออกจากบัญชีเป็นสูญ (ตามหลักเกณฑ์การจำหน่ายหนี้สูญของ ก.พ.ร. ข้อ ๔) คณะกรรมการตรวจสอบหนี้สูญและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลหนี้ค้างชำระต้องรายงานผู้ตรวจสอบภายนอกเพื่อขอความคิดเห็นก่อนดำเนินการจำหน่ายหนี้ออกจากบัญชีเป็นสูญ ซึ่งเมื่อสิ้นปีงบประมาณสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือ สตง. ต้องเข้าตรวจสอบงบการเงินประจำปีอยู่แล้ว อาจทำให้ขัดต่อความเป็นอิสระและเป็นกลางในการตรวจสอบตามอำนาจหน้าที่ของ สตง. หรือไม่ (ตามนี้ความเห็นของ สตง. ตามสำเนาหนังสือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่ ตผ ๐๐๒๗/๑๔๕๗ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๗))

๓. การจำหน่ายหนี้ที่ พอช. ได้รับโอนมาจากสำนักงานกองทุนพัฒนาชนบท สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓)

เนื่องจากสำนักงานกองทุนพัฒนาชนบทมีลูกหนี้จากการให้กู้ยืมเงินจำนวนหนึ่งซึ่งมอบหมายให้ธนาคารออมสินเป็นผู้ดูแล โดยมีการทำนิติกรรมสัญญาและจะเก็บไว้ที่จังหวัดแต่ละจังหวัด ต่อมาเมื่อมีการจัดตั้ง พอช. มีการโอนลูกหนี้เหล่านั้นให้ พอช. ด้วย และ พอช. ยังคงมอบหมายให้ธนาคารออมสินเป็นผู้ดูแลหนี้เดิมต่อไป ซึ่งหนี้ส่วนใหญ่เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ บางส่วนขาดอายุความไปโดยไม่ได้ดำเนินการทางกฎหมายเนื่องจากไม่สามารถสืบค้นสัญญาที่จะใช้เป็นหลักฐานในการฟ้องคดีได้ โดยได้มีการปฏิบัติเพื่อให้ได้รับชำระหนี้แล้วแต่ไม่ได้รับชำระ ทำให้หนี้จำนวนดังกล่าวค้างในบัญชีขาดของ พอช. มาตลอด เดิม พอช. เคยเสนอขอมติคณะรัฐมนตรีในหลักเกณฑ์การจำหน่ายหนี้สูญ โดยบทเฉพาะกาลรวมหนี้จำนวนดังกล่าวด้วย (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๘) ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบหลักเกณฑ์การจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญของ ก.พ.ร. ซึ่ง พอช. เห็นว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมหนี้ที่ พอช. รับโอนมาจากสำนักงานกองทุนพัฒนาชนบท สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓

จากประเด็นดังกล่าว ขอเรียนว่าหากรู้ว่า เมื่อ พอช. ดำเนินการเพื่อให้มีการจำหน่ายหนี้ดังกล่าวเป็นสูญโดยตั้งคณะกรรมการตรวจสอบหนี้สูญ ตามหลักเกณฑ์การจำหน่ายหนี้สูญของ ก.พ.ร. ข้อ ๓ แล้ว พอช. จะสามารถจำหน่ายหนี้จำนวนดังกล่าวออกจากบัญชีขาดของ พอช. ได้หรือไม่ หรือต้องนำเสนอขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

๔. การตรวจสอบพัสดุ (ตามหลักเกณฑ์การจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญของ ก.พ.ร. ข้อ ๑ และ ข้อ ๒) มีประเด็นหาหรือดังนี้

๔.๑ หลักเกณฑ์ ก.พ.ร. ข้อ ๑ กำหนดว่า “ต้องจัดให้มีการตรวจสอบการพัสดุขององค์การมหาชน พร้อมทั้งให้ผู้ตรวจสอบภายนอก เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกตามที่คณะกรรมการแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี เข้าสังเกตการณ์ในการตรวจสอบการพัสดุขององค์การมหาชน และรายงานผล การตรวจสอบการพัสดุให้แก่ผู้อำนวยการองค์การมหาชนและคณะกรรมการองค์การ มหาชนอย่างน้อยปีละครั้ง”

พอช. ขอหาหรือว่า การตรวจสอบพัสดุตามหลักเกณฑ์ ก.พ.ร. ข้อ ๑ ดังกล่าวหมายถึง การตรวจสอบเฉพาะกรณีที่จะต้องจำหน่ายพัสดุจากบัญชีเป็นสูญ ใช่หรือไม่ ทั้งนี้ ในการบริหารงานพัสดุของ พอช. ตามปกติ พอช. มีระเบียบสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ว่าด้วยการบริหารงานพัสดุ พ.ศ. ๒๕๔๙ ยึดถือปฏิบัติ ซึ่งความในข้อ ๑๓ แห่งระเบียบฯ กำหนดว่า “การตรวจสอบพัสดุประจำปี ผู้อำนวยการหรือผู้ที่ผู้อำนวยการมอบหมายเป็นผู้แต่งตั้งกรรมการตรวจสอบพัสดุให้กรรมการตรวจสอบพัสดุเริ่มดำเนินการตรวจสอบในวันเปิดทำการวันแรกของเดือนตุลาคมเป็นต้นไปว่าการลงรับจ่ายถูกต้องหรือไม่ พักสตงเหลือมีอยู่ตรงตามทะเบียนคุมหรือไม่ มีพัสดุใดชำรุดหรือเสื่อมสภาพ

หรือสูญเสีย เพราะเหตุใด หรือพัสดุใดไม่จำเป็นต้องใช้ต่อไป แล้วให้รายงานผลการตรวจสอบดังกล่าวต่อผู้แต่งตั้งภายในสามสิบวันทำการนับแต่วันเริ่มตรวจสอบพัสดุนั้น” ซึ่งในทางปฏิบัติหากพัสดุสูญหาย ชำรุดเสื่อมสภาพไป กรรมการตรวจสอบพัสดุต้องรายงานและเสนอความเห็นต่อผู้แต่งตั้งว่าควรดำเนินการอย่างไรต่อไป มีผู้ปฏิบัติงานใดต้องรับผิดชอบหรือไม่ เพียงใด หากมีผู้ต้องรับผิดชอบ พอช. ต้องดำเนินการตามข้อบังคับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ฉบับที่ ๒๓ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิด ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๔.๒ หากการตรวจสอบพัสดุตามข้อหาหรือที่ ๔.๑ เป็นการตรวจสอบเฉพาะกรณีที่ต้องจำหน่ายพัสดุจากบัญชีเป็นสูญ มีข้อหาหรือว่า คณะกรรมการตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ ก.พ.ร. ข้อ ๑ ซึ่งมีผู้ตรวจสอบจากภายนอก เช่น สตง. หรือบุคคลภายนอกที่ สตง. เห็นชอบ เข้าร่วมสังเกตการณ์จะขัดกับหลักการความเป็นอิสระและเป็นกลางในการตรวจสอบตามอำนาจหน้าที่ของ สตง. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือไม่

๔.๓ ผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบพัสดุตามหลักเกณฑ์การจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ ตามหลักเกณฑ์ ก.พ.ร. ข้อ ๑ กับคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ตามหลักเกณฑ์ ก.พ.ร. ข้อ ๒ เป็นชุดเดียวกันหรือไม่

๔.๔ การตรวจสอบทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์การจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญของ ก.พ.ร. ข้อ ๒ คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินต้องพิจารณาเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของผู้มีอำนาจอนุมัติจำหน่ายทรัพย์สินเป็นสูญด้วยหรือไม่

อย่างไรก็ดี พอช. ขอเรียนว่าเนื่องจาก พอช. เป็นองค์การมหาชนที่มีการให้สินเชื่อกับองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน ดังนั้น หลักเกณฑ์การจำหน่ายหนี้จากบัญชีเป็นสูญจึงมีความสำคัญสำหรับ พอช. ที่ต้องมีวิธีการในการปฏิบัติที่ชัดเจน จึงจำเป็นต้องขอความอนุเคราะห์สำนักงาน ก.พ.ร. ในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ หากผลเป็นประการใดขอได้โปรดแจ้ง พอช. เพื่อจะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป และขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางทิพย์รัตน์ นพลตรมย์)

ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

สำนักผู้อำนวยการ งานนิติการ

โทร ๐ ๒๓๗๘ ๘๓๔๘ , ๐ ๒๓๗๘ ๘๓๐๐ ต่อ ๘๒๐๗

โทรสาร ๐ ๒๓๗๘ ๘๓๔๒